

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

10 de Hypothecaria, & Pignoratitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

qui sub iure vel cura sunt. P. l. lex qua tutores, de admin. tut. C. Filiusfamilias autē, cui peculii administratio cōcessa est, in vilitatē quidem peculii res eius obligare potest, l. si conuenierit, 18. §. si. C. l. seq. de pig. act. P. non aliter, l. 1. §. 2. quare res pig. obl. poss. in P. Et filiusfamilias potest in causam patris mutuum accipere, sed eius rem pignori non potest obligare: si tamen obliget, & ei succedat, non potest reuocare, exceptione doli mali submotus, Vlp. in l. sed Iulianus, 9. §. 1. ad senatusc. Maced. in P. nec si maior. 4. §. 5. C. si alien. res pigno. data sit. Et in summa, nexū non facit prædiorum, nisi persona quæ iure potuit obligare, per seruum autem, l. si seruus, quod cum eo, qui in alien. potest. C. excipitur, l. si conuenierit, 2. §. si de pig. act. l. peregre, §. pen. C. l. 3. §. quod si seruus, de acqui. poss. P. quando seruus habeat peculii administrationem, aut per procuratorem, l. si. C. de acqui. poss. l. procuratorum, de procur. P. colonum, l. si probatum, communi diuis. l. per colonum, de agr. C. consi. vel auctorem, seu conuocatum, proxime citata l. si de acqui. poss. C. l. si alienas pign. oblig. sit, vllum præiudicium possessioni, inuito vel incito domino, imponi non posse, & iure & legum auctoritatibus declaratur, vt iisdem verbis rescripserit Honorius & Theodosius Cæsares, d. l. si alienas pign. oblig. data sit, C. l. si de acq. poss. C. non potest etiam mulier res suas pro alterius debito pignori subicere, quia iuuat Velleiano, l. si sciēs, 7. C. l. seq. ad Velleia. C. lib. 9. tit. 19. Porro per liberam personam pignoris obligatio nobis non acquiritur semper iure P. neque plerumque per procuratorem, vel tutorem: & ideo ipsi actione pignoratitia conueniunt, Vlpia. in l. solutum, 11. §. per liberam, de pig. act. P. nisi cessissent actiones hodie, ex constitutione Iustiniani, sicuti per procuratorem mutuantem pecuniam domini quærebat & quæritur actio domino mutui, ita & pignoratitia & hypothecaria ipso iure sine cessione, in l. 2. per quas personas nob. acq. l. 4. C. tit. 27. At pupillo capienti pignus, propter meum pignoratitæ actionis necessaria est tutoris auctoritas, vt respondit Modestinus, in l. pupillo, 38. de pigno. actio. P. nec si adiectus alius solutioni faciendæ, ei pignus dari potest, l. si qui promisi, 33. de pignor. ¶ Pignus t̄ re contrahitur, rei traditione facta, vel sine traditione consensu, l. 1. §. creditio. C. l. ibi glo. de act. §. fin. quib. mo. re contrah. obl. C. l. ibi glo. & conuentione pro aliqua obligatione, re obligationi hypothecæ supposita consensu debitoris & creditoris, vel eius qui rem oppignorat inter præsentēs, vel absentes, l. contrahitur, 4. de pign. P. C. l. creditor, 23. eod. tit. P. l. 1. de pignor. actio. P. per literas, l. pen. §. pen. de pig. P. res hypoth. eo. tit. Ex quibus conuentionale differt a iudiciali, quod non censetur constitutum, priusquam possessio corporalis sequatur, l. non est, de pign. actio. dicitur & conuentionale pignus, quod constituitur, id est, quod ex expressa determinatione contrahentium fit, quo nomine & a tacito secerunt, de utroque, in l. si non inducta, 5. C. in quib. cau. pig. vel hypo. tac. contr. Nihil autem refert in hoc contractu, quibus verbis fiat, sicuti est in illis obligationibus, quæ verbis contrahuntur, neque scriptura necessaria est, nisi ea accedat ad faciliorem gestū probationem, l. 4. de pign. P. l. 4. de si de instrum. P. lib. 22. P. tit. 4. si vitiose tamen vel inualiter contractus pignoris intercedat, retentioni locus non est, vel si bona creditoris ad fiscum pertineant, l. cum vitiose, 25. de pignor. ¶ Admittuntur t̄ia pignoris constitutione pacta, quorum illud insignis & validum, vt si intra certum tempus non sit soluta mutua pecunia, iure emtionis possideat rem hypothecatam tunc iusto pretio æstimandam creditor, quo casu videtur conditionalis esse venditio, Mariani in l. si fundus hypothecæ, 16. §. si de pigno. P. l. si de contrahen. emt. P. & ita iudicatum a senatu Parisiensi, 19. Maii 1552. Pappus in Rhapsochia aristor. lib. 11. tit. 3. arest. 2. refert Dio Cassius, olim more antiquo licitum fuisse creditoribus cedere pignora debitorum, & nihilominus petere argenteo sibi de summa satisfieri. Iulius tamen Cæsarem dictatorem, oppignorata in solutionem statuisse cedere æstimatione facta, atque iudices qui ea æstimarent forte deligi, Dion Cassius, lib. 41. ¶ Alexander t̄ Cæsar quoque hanc cessionem nihil iuris creditori dare supra ius commune statuit, l. 1. de pact. pign. C. alioquin namque pactum legis commissoriae in pignotibus reprobatur, quo cauetur, vt si intra certum tempus pecunia debita creditori non soluat, pignus creditoris sit, l. fin. de pact. pig. lib. 8. C. tit. 35. 6. significans, de pigno. videlicet & adhuc debitum debeatur: alioquin enim iure communi vtitur, vt liceat creditori, debitore stato tempore non soluente, pignus vendere, nisi contractum cautum sit, & adhuc si cautum sit, ne liceat: tamen si ter denuntiauerit debitor vt soluat, potest vendere, non autem ante trinam denuntiationem, quia contra pactum vendens, tunc furtum faceret, Vlpian. in l. si conuenierit, de distractione, 4. de pign. actio. P. §. contra autem quib. alien. licet vel non, ap. Iustinian. C. v-

de ibi glo. C. in l. si. §. 1. de iure dom. impetram. C. eo. ¶ Potest t̄ pure, & sub conditione constitui pignus: quomodo pure, patet sub conditione, etiam de re aliena, si debitoris facta fuerit, Mariani in l. si fundus, 16. §. alienas res, de pign. P. Fit & generalis omnium bonorum iis omnibus obligatis, vel specialis aliquarum rerum, l. 1. C. l. obligatione generalis de pign. l. qui generaliter, 2. qui potior. P. l. si generaliter, C. eo. tit. qui potior. vt dictum antea.

¶ Finis hypothecæ & pignorum duplex est, videlicet quod facilius & promptius debitum accipit, qui pignus subicit obligationi & creditor debitum in tuto ponit, & sic vtriusque gratia fit, §. quib. mo. re contra. obl. l. 1. §. creditor. de actio. Et plus cautionis est in rem, quam in personam, l. plus cautionis, de reg. iur. in P. actio hypothecaria in rem, Vlpia. in l. pignoris persecutio, 17. de pigno. P. qua fit vt creditor qui pignoris cautionem habet, præferatur in debiti repetitione ei, qui habet tantum actionem personalem, l. 1. C. qui, 9. qui potior. in pig. habeat. lib. 8. C. titu. 18. experiturque aduersus quoscunque pignoris detentores, l. si fundus, 16. §. in vindicatione, de pigno. Et proinde hæc cautio solet adhiberi non tantum in mutui debito, sed & in aliis conuentionibus, l. si rem alienam, 9. §. non tantum, de pign. actio. C. l. res hypothecæ, de pign. Et non tantum res eius, qui principaliter contrahit hypothecæ nomine veniunt, sed & alterius, pro contrahētis nomine, ab alio obligari possunt, l. res hypothecæ, §. fin. de pign. Et pro quacunque obligatione ciuili, aut naturali, l. quæstum, 14. §. si de pign. vel altera illarum conditionalium, aut pura, in diem, d. l. res hypothecæ. Accedit & obligationi tenui, l. naturaliter, 13. de cond. & indeb. P. mulieris, l. 2. quæ res pign. vel hypothec. obl. non poss. in P. non autem pro mutuo filifamilias, nisi is qui hypothecam subicit eius nomine animo donandi fecerit, sicuti in fideiussore eius responsum est, d. l. 2. quæ res pig. obl. non poss. inucl. l. sed & si pater, §. pen. C. si ad senatusc. Maced. in P.

De Hypothecaria, & Pignoratitia, C A P. IO.

- §. si quib. mo. re contra. obl. Lib. 13. P. tit. 7. Lib. 4. C. tit. 24.
- 1 Actioem qua pro pignore, alia ciuilis, alia prætoris: ciuiliū alia directa, alia contraria, alia vitilis.
- 2 Pignoris interitus, cuius periculis sit.
- 3 Pactum, vt pignoris interitus liberet debitorem, valet.
- 4 Creditor non facit fructus suos pignoris, sed restituit, vel reponit debitor.
- 5 Contraria ex quibus agat creditor pignoratitia, C. 7.
- 6 Creditor antequam hypothecaria agat contra tertios possessores, debet distingere fructuosos debitoris.
- 8 Vitilis pignoratitia cui & quando datur.
- 9 Prætoris actiones pignoratitia, Seruiana qualis.
- 10 Quali Seruiana, C. vitilis actio Seruiana, quales.
- 11 Seruianum interdictum quid & quale.
- 12 Interdictum de mirigando, directum & vitile.
- 13 Mortuibus debitor aut creditore, heredisibus pignus obligatum quomodo remanet.

¶ Inter actiones quæ pro rebus pignoratitæ competunt, quædam sunt ciuiles, quædam prætoris. Actio hypothecaria, directa, contraria, & vitilis est. Directa pignoratitia datur debitori solutione debiti, aut satisfactioe alia creditoris facta, pro repetitione pignoris, l. petam, 27. C. l. si rem alienam, 6. §. omnis, de pignor. actio. P. l. pignoris causa, 10. C. eo. Secundum pro damno reparando, si pignus deterius factum fuerit redditum, l. 2. C. l. creditor qui fundus, 6. C. de pigno. actio. l. eleganter, 24. §. si. eod. tit. in P. Tertio si creditor pignus vendidit, & pretium acceptum debitum excedat, vt reddat superfluum pignoratitio iudicio conuenietur, d. l. eleganter, 24. §. si vendidit, de pigno. actio. ¶ Quarto t̄ si res interierit, sed distinctio adhibenda est. Nam generaliter exacta diligentia adhibenda est per creditorem in custodienda re oppignorata, quam si adhibuerit, pereunte re casu fortuito, sine culpa eius, securus est, nec tenetur, & nihilominus debitum suum resciscere suo tempore potest, §. fin. qui. mo. re contra. obl. l. 4. C. l. qua fortuitis, 5. C. l. finalis culpa, 7. de pign. act. C. Venitque tantum in hac actionem doli & culpa, & custodia, vt in commodato: vis maior non venit, nec alia quæam ea quæ diligens paterfamilias in rebus suis curandis præstare solet, l. si cum venderet, 13. §. fin. l. ea igitur, 14. de pigno. act. in P. sicut vim, C. de pignor. Quia pignus etiam detinetur a creditore, tamen in dominio debitoris remanet, & ideo illi perit, l. pignus in bonis, 8. C. de pignor. actio. l. quis sit fugitiuus, §. pignori, de adl. editi. sicuti & sine dolo & culpa creditoris decrementum accedens domini est, vt & incrementū, l. si inter, 21. §. quicquid, de pig. ¶ Potest

¶ Potest tamen pacto cauere, ut amissio pignorum liberet debitorem, *l. que fornicis, de pig. act.* ¶ Restituitur tamen pignus hac a-
 ctio te cum fructibus domino, solatio e debiti facta, *l. si pignore,*
 22. *§ si pro deo de pig. act. P. l. 1. C. de partu pig. vel si debitor venit fru-*
 ctus percepta creditore computabuntur in fortem principalem,
 & attendunt debitum, *c. cum contra, de pig. l. 1. de distractio. pign.*
lib. 8. C. si 28. l. 2. de par. pign. lib. 8. C. tit. 25. § si dominum, C. de pign. l.
cum debitor in quib. caus. pign. tac. contra. P. l. 1. § 2. C. de pign. act. l.
rescriptum, § 1. de distractio. pign. in P. lex praedis, C. de usur. exceptis
 fructibus praediorum, in quorum possessi nem nullus est credi-
 tor ex decreto iudicis, qui non repetuntur, nec reparantur, *l. Ful-*
citius, § si ex quib. caus. in possess. ca. P. Constantinus Harmenop. lib. 1.
Prom. sur. tit. 3. Sicuti quando pactum sit in antichresi de lucran-
 dis fructibus usuraru nomine, quando non extoluerit debitum,
 in *l. si ea lege, § lex praedis, C. de usur. l. si quis bona reip. in 1. de pig.*
 P. § supra c. 21. Quinto, debitor qui se accepit pecuniae
 pignus dedit, si numeratio secuta non fuerit, potest agere pro resti-
 tutione actione in rem, *l. 1. § 2. si pignoris conuentionem numerata, se-*
 cuta non fuerit, *lib. 8. C. tit. 33.* ¶ Contraria t hypothecaria agit credi-
 tor pluribus quoque de causis. Primo si debitor quasi solutus
 pignus abutatur, & non soluerit: teneatur enim tunc hac actio-
 ne contraria, & de dolo, & ad exhibendum, & facti, *l. 3. de pign. act.*
 P. Secundo & si debitor deceperit creditorem in pig. iure, agatur
 coartata, in quam venit quanti interest non esse defectum, *l. si in*
pignore contrahendo, § 5. de fiduiss. Decipit autem, si pro pig. iore
 aut res delect, *l. 1. § in. de pigno. act. P.* vel rem alii obligatam sci-
 enter, *l. tutor, § contrarium, de pig. act. P.* Tertio et etiam a criminis
 stellionatus reus, qui alienam rem pignori dedit sciens, prude-
 que, *l. tutor, § 1. l. si quis in pignore, de pig. act. l. in. de crim. stellio. P.*
 & nihilominus hac contraria teneatur: ut si alii modo male in pig-
 nore veratus fuerit, *l. si rem a tenam, in 1. 9. de pigno. act. l. cum de*
bitore, § 2. eo. tit. P. l. qua praedictum, C. si aliena res pignori da. sit. ¶ Quo-
 6 to t agit hypothecaria creditor pro perfectione pignoris, ut i-
 ditionem persequatur, potest; eligere hypothecariam, hoc est,
 rem obligatam persequi, omnia personalia, nisi res obligata ab alio
 tertio possideatur. Nam tunc debet discutiri facultates debitorum
 a tequam ad tertium hypothecae possessorem pertenuerit, siue
 hypotheca fuerit generalis, siue specialis, *l. perfectione, iuncta Au-*
thent. hoc si debitor, C. de pignor. l. Moschis, § ibi glo. de iure siso. in P.
 imo si de illar debitoris, ante tertium possessorem rei hypothecae
 obligatae conueniens erit, *glo. in d. Auth. hoc si debitor, in verb.*
que sit, vendit enim rei pignoratia ius transit in eantorem, l. obli-
gatio, § 15. de distractio. pig. lib. 8. C. tit. 28. l. eleganter, in 4. de pign. act. P.
 7 ¶ Quinto t si debitor pignus detentus fecit dolo malo, tenebitur
 quanti intererit creditoris, ut si elascauerit feruum pignorum,
 & sic de similib. *l. feruum, quom quis, 27. de pig. P.* Sexto si post dis-
 tractum pignus, debitor qui precario rogatus, vel coaduxit, pigno-
 ris possessionem no restituit, contrario iudicio teneatur, *l. si pigno-*
re, 22. § si post de pig. act. Septimo si debitor scienter & ignorante
 creditore furem fecerit, pignori dederit, propter furtum agat credi-
 tor, pignoratitia videlicet contraria, ut aut damnum restituat,ur,
 aut pro noxe deditione hominem relinquat, *in l. si feruus pignori,*
 31. *de pign. act. P. l. si feruus communis, 63. § bis etiam, de fur. P.* Octa-
 uo si iustus in rem, vel ob rem pignori data, redire fecerit, hac
 actione repetet, *Pomponius in l. si necessarius, § 3. § V. pia. in l. si fer-*
uus, 25. de pign. act. l. creditor, 6. C. eod. tit. Nam & expense istae in
 iustitiam debiti principalis reducuntur, *l. in summa, 6. de pigno. C.*
 8 ¶ Actio t utilis in quibusdam casibus datur, ut quando res aliena
 obligatur scienti: tunc enim non datur directa vel contraria, sed
 ex aequitate utilis, *l. 1. in prin. de pig. in P. datur & ei qui rem pignori*
 obligatam pignori accepit, *l. grege, § cum pignori, de pig.* Item con-
 traria utilis datur, non ordinata, qui rem alienam sci-
 enter prudensque obligauit, quae postea eius facta est, *l. cum res, si a-*
lien. res pign. dat. sit. C.
 9 ¶ Prioritatis t potio seu honoratis actiones sunt, quae dantur
 quoque pro hypothecis, ut prima Seruiana, quae consuetudinis
 domino fundi, & competit pro rebus coloni inductis in fundum,
 ex pacto pro pensione obligatis. Seruiana dicta est *§ item Seruiana,*
de alio. quae da Seruio pretore inducta: quae datur creditori, pi-
 gnoratitia Seruiana dicta, *d. § item Seruiana, § l. 3. § est autem, ad*
exhiben. lib. 10. P. tit. 4. § interdictum, de inter. in Institut. iur. civil.
 Throphi. ad cuius exemplum quasi Seruiana data est, qua credi-
 tores pignora hypothecaeque persequuntur, *d. § item Seruiana.*
 10 ¶ Est t & utilis actio Seruiana, quae datur ei qui negotia amici de-
 bitoris gerens, & pignora eius citra emtionem pecuniae sua libe-

rauit, *l. qui. mod. pig. vel hypot. sol. in l. glo. 2. in ibi.* Operetur autem
 eam, qui ut Seruiana, vel quam deherat, probare rem pertinet
 ad ipsum inquilinum vel colonum: datur enim hypothecaria ad-
 uertus eam qui possidet, ut actio in rem, *l. si fundus, 16. § in vind-*
 11 *icatione, § l. pignoris, 17. de pign. P. ¶ Saluanum t tunc dicitur aliud*
 est remedium praetorium, si fundi dominus res illas coloni pro
 mercede pignori sibi esse pepigisset, quod tantum possessionem
 respicit nudam: competitq; contra tertios possessores ei qui pro-
 bat colonum, vel inquilinum, cuncta quae alius possidet datur agi-
 tur, tunc possedisse, id est, tempore obligationis, eaque inuecta
 fuisse. Hocque interdictum utile ex mente praetoris, non ex ver-
 bis: competit quoq; pro partu, & fructibus perceptis ex re quam
 quis sibi obligatam per inuectionem inquilini, vel pacto coloni
 contendit, *l. de Saluano interdicto, lib. 43. P. tit. 23. § ad p. cende,*
versum interdictum, de interdict. in Saluano interdicto, inquit Vlpia-
 12 *nus, si in fundum communem duorum pignora, sunt abal quo*
 inuecta, possessor vincet, & erit eis descendendum ad Saluanum
 interdictum, *l. 2. de Saluano interd. P. ¶ Proximum t his est aliud*
 interdictum de migrando, quod directum & utile est. Directum
 competit inquilino aduertus locatorem, si soluta pensione vult mi-
 grare, vel si per locatorem stat quomius soluat, ut eo nomine ob-
 ligata pignora inuecta, nata, facta ve inibi recipiat, *l. de migrando,*
lib. 43. P. tit. 31. Vtile, ut eadem repetat inuecta nata ve, sed quae non
 fuerunt obligata, & tamen retineantur, *d. l. 1. § 1. de migran. ¶ Ues-*
 13 *cto t creditore multis relictis heredibus, actio quaedam personalis*
 inter eos ex lege duodecim tabularum diuiditur, *l. ea. C. sumi eresi,*
l. p. tit. C. de partib. l. 1. C. de except. pignus vero vnicuique in solidum
 obligatum est, *l. 1. C. si vnus ex plurib. cred. vel debitor, suam debi-*
 sol. lib. 8. tit. 32. *l. solutum, § si creditor, de pig. act. in P. l. vnus, C. de distr.*
 pignor. Et contra, si debitor decedat, pluribus relictis heredibus,
 personalis actio qua tenebatur diuiditur inter illos, sed hypothecaria
 quilibet conuenitur, non pro modo singularum rerum, sed
 in solidum, ut vel totam debitam reddant, vel eo quod detinent,
 cedant, *l. 2. de hered. actio. C. l. 2. si vnus ex plurib. credit. § C. l. here-*
des § an ea fam. eresi. P. ¶ Quia praedictum obligatum a creditore com-
 paratur, si in vacuum possessionem inductus non est, nullam in
 rem actionem habet neque directam, neque vilem, *l. qui praed. u,*
 13. *de distr. pigno. C. l. feruum, de rei vindic.*

De Prioritate hypothecarum, seu de iure
 per totum et cetera. Cap. II.

Lib. 20. P. tit. 4. Qui potior in pig. habeant. Lib. 8. C. tit. 15.

- 1 Hypothecariam habentes, preferuntur non habentibus credito-
- 2 ribus.
- 3 Quis creditorum hypothecam habentium preferatur.
- 4 Mobilia primo creditori occupanti in Gallia cedunt.
- 5 In immobilibus creditores potiores tempore, potiores sunt iure re-
- 6 gulari.
- 7 Videlicet nisi disparitas sit priuilegiorum, idem 6.
- 8 De Fisci & priuati concursu circa prioritatem hypothecae.
- 9 Principi & Romana ciuitas iure donantur praedationis.
- 10 Qui ad totius pignoris conseruationem Mutuant, posterior quae-
- 11 nus, preferuntur.
- 12 Preferuntur & in causam Pietatis impendentes, ut si in morbum,
- 13 in sumus, & impendant.
- 14 Digniori priuilegio sulciti quoque, quorum exempla subieciun-
- 15 tur.
- 16 Deposarii in repetendis pecuniis, ceteris non priuilegiatis prefe-
- 17 rendi.

¶ Vm t pignoratitia actione creditor repetat debitum per pi-
 1 *gnoris vel hypothecae perfectione, scire expedit aliquando*
 per viam executionis contra debitorem procedi, captis mobilibus, vel
 immobilibus. Qui hypothecaria habent, primu in his preferuntur
 habentibus solum personale actionem, *l. eos, 9. qui potior in pig-*
 2 *habeant. C. & perfectionem rei hypothecae iuppolite habet,*
l. pignoris, 17. de pign. in P. l. pignoris, 18. C. eod. & si non fiat. l. otio
 distrahere possunt, *l. 1. § tot. tit. de distr. pign. P. & C. eod. tit. ¶ Ve-*
 3 *rum tamen t si plures creditores sint concurrentes iure hypothecae*
 videntes, quis preferatur quaeritur. Quare & hic res, & perio-
 4 *nas quoque, & causas obligatiouis distinguere oportet. ¶ Et*
 5 *nam t in mobilibus regula erit generalis: Gallia citat bona mo-*
 6 *bilis, primo creditori occupanti vel capienti cedere. Sic enim in*
 7 *his comparatum est, ut creditor qui primus in suum debitum*
 8 *Re 3*